

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

A nagyváradí Tribuna nem tartja irigylésreméltónak a jugoszláviai román kisebbség helyzetét, amely sok szenvedésben és sikanériában részesül a jugoszláv kormány részéről. Le is közli az ottani románok egyik memorandumát, amely igen szerény hangon hoz fel néhány példát a belgrádi kormány kisebbség-ellenes iskolapolitikájáról. Ezek a példák főként azt illusztrálják, hogy a szerb kormány a románlakta községekbe olyan tanítókat nevez ki, akik egy szót sem tudnak románul. Valóban elítélendő iskolaügyi politika. Mi azonban tovább folytatjuk a Tribuna cikkeit. Ezzel a pedagógiai abszurditással a jugoszláv kormány nem áll egyedül. Tudunk például arról, hogy itt Romániában az úgynevezett nyugati kultúrzonában,

olyan regáthbeli fiatal tanítókat neveznek ki szinmagyar falvakba tanítókká, akik egy betűt se tudnak magyarul. Még nem olvastuk a Tribunában, hogy ez ellen tiltakozott volna.

A Beiusul fizetetlen — jó magyarsággal: hivatlan — prókátornak nevez bennünket, amiért védelmére keltünk annak a magyar-zsidó patikának, amelyet belényesi román laptársunk megkritizált. Nem, kérjük alázatosan, mi nem vagyunk illetéktelenek abban, hogy hadakozzunk a nemromán társadalom érdekében, ellenkezőleg: kifejezetten azért vagyunk itt, hogy sorompóba lépünk mindazok érdekében, akiket injuria ér és akiknek ma más fórumuk, mint a sajtó nincs. Nem könnyű és nem halás ez a szerep, sok izgalommal, idegességgel, nyugtalansággal jár, de valakinek ezt is vállalnia kell. Hogy a Beiusul azzal fenyeget bennünket, hogy másképpen fog beszélni velünk, ha a jövőben is odaolakszunk, nem riaszt vissza attól, hogy ezentúl is ne igyekezzünk kiparizolni azokat a vágásokat, amelyek kisebbségi existenciákat igaztalanul érnek. Annál kevésbé ijedünk meg ettől, mert meggyőződésünk, hogy a román sajtóban ma mutatózó szenvedélyes temperamentum idővel le fog higgadni és a román sajtó nemcsak a kimélelően támadás jogát tartja fenn magának, hanem a kritika eltűrésének kötelességét is el fogja ismerni. Sok hiba van bennünk — az bizonyos — rászorgálunk mi is kétségkívül gyakorta a megrovásra, de — ne tessék zokon venni — a Beiusul és kollégái sem csálhatatlanok.

A Neue Freie Presse tegnap megint azt a rémhírt közli, hogy Románia egész területére elrendelték az ostromállapotot és hogy minden lapot katonai cenzura alá helyeztek. Ebből — tudjuk — egy szó sem igaz. A Presse belgrádi forrásból kapja a hírt, még pedig olyformán, hogy az összes belgrádi lapok közlik ezt a jelentést. A kisantant tagjai úgy látszik csak a különféle konferenciákon szeretik egymást, ott-ahon azonban egy kis rosszindulatot nem tudnak egymástól megtagadni.

A Viitorul ma hivatalosan ezeket közli: „Valamely magán (kisebbségi) iskola bezárását, vagy nyilvánossági jogának elvonását csak a közoktatási miniszter rendelheti el az állandó bizottság javaslatára, amely maga elé fogja idézni a szóban forgó iskolák igazgatóit, vagy fenntartóit, hogy védelmüket írásban, vagy szóban előterjeszthessék.” Nem kicsinyeljük le ennek a rendeletnek a fontosságát. Határozott javulást jelent ez a kormány iskolapolitikájában. De joggal felvetődik a kérdés: ezzel a rendelettel egyidejűleg visszaadja-e a kormány a jogtalanul és illetéktelenül elkobzott nyilvánossági jogokat, felfüggeszti-e a bezárásokat és lefolytatja-e a vizsgálatokat, amikor az érdekelt iskolák vezetősége oly sokszor hiába kérelmezett. Mert ha beismeri az eddigi rendszer hibáit és véteit, akkor azokat jóvá is kell tenni.

Azt is mondja egy bukaresti híradás,

Bratianu miniszterelnök látogatása Ausztriában

Mit ír a bécsi sajtó

Bécsből jelentik: A bécsi lapok nagy cikkeken foglalkoznak Bratianu Jonel miniszterelnök ottani látogatásával.

A Reichspost, Seypel kancellár hivatalos organuma kifejti, hogy a látogatás Ausztria és Románia politikai és gazdasági viszonyának további javulását biztosítja.

Rajta kívül különösen a Neue Freie Presse üdvözlí igen melegen a Bécsbe érkező román kormányelnököt. Sejteni engedi a lap, hogy Bratianu látogatása nem csupán udvarias viszonzása Seypel nemrégiben történt bukaresti látogatásának, hanem a gazdasági viszonylat megjavításának is első lépése Ausztria és Románia között.

Kétségkívül komoly politikai helyről inspirált cikkében a Presse rövid történelmi méltatás keretében foglalkozik néhai Bratianu Jon érdemeivel Románia kialakulását illetőleg. Megállapítja ezután a lap, hogy Bratianu, Románia jelenlegi miniszterelnöke mindenben méltó utóda atyjának. Vázolja azokat a közös érdekszálakat, melyek különösen a bécsi orosz-osztrák kongresszus megszakadása óta láthatatlanul is egybefűzik Ausztria sorsát a Romániával.

Macdonald jelszava az új választásokon

Bizalmatlanság esetén feloszlatja a parlamentet

Londonból jelentik: Politikai körökben befejezett ténynek tekintik, hogy ha a Macdonald-kormány a szerdai ülésen bizalmatlansági szavazatot kap, nyomban feloszlatja az alsóházat és november 8., vagy 15-re tűzi ki az új választásokat.

A munkáspárt kongresszusa kedden kezdődik és Macdonald még aznap közölni fogja az új jelszót, amellyel a párt a választási küzdelembe indul. Ha a választásokon a munkáspárt abszolút többséget kapna, akkor a kormány összetétele nem

hogy Anghelescu bevallotta, hogy az eddigi politika helytelen volt, de ezt egyes közegek túlbuzgóságának tulajdonítja. Mi ezt már precízen és biztosan megjósoltuk régen. Megirtuk, hogy nagyon tévednek azok a fékezetlenül kisebbség-ellenes tanügyi faktorok, akik azt hiszik, hogy intranzigens és türelmetlen viselkedésük örök életet biztosít nekik a hála birodalmában. Nem: ők esnek majd áldozatul annak, ha a tarthatatlan sovinszta politikában fordulat áll be. Mert olyan pedagógusok, akik exponált viselkedésükkel eljátszották teljesen a kisebbségek bizalmát, hogy velük a legjobb intenciójú kormány is türelmes tanügyi politikát folytathat, elvesztik létjogosultságukat és vagy bevonulhatnak szürke hivatalnokoknak a minisztérium birodába, vagy felcsaphatnak, mint üldözött és bukott vértanúk demagóg népszónokoknak, de a tanügy vezetését a józan és okos hazafiasságu férfiaknak kell átengedniök.

De nemcsak Bratianu Jonelről, hanem Bratianu Vintiláról is igen melegen emlékezik meg a Presse, akit következetes deflációs pénzpoltikájáért és ügyes tőzsdemanővereiért dicsér meg. A cikk az alábbi konklúziókban foglalja össze Bratianu bécsi látogatásának fontosságát:

— „Ausztriának nincsenek közös határai és nincs közvetlen politikai érintkezése Romániával. Ennek ellenére eminens érdekünk, hogy Románia a béke jöletében éljen s hogy ezen a földrészen, mely összekötő kapocs Középeurópa s a Balkán között, ne uralkodjanak zavaros viszonyok. Minden támadás, amelyet Románia ellen intéznének, Lengyelország érdekményét is tüstént kiváltaná s így közvetve valószínűleg Franciaországot is. Oroszország útja a Dunához és a Fekete-tengerhez Románián keresztül vezet. A kisantant, ahova Románia is tartozik, Ausztria sorsára nézve a legnagyobb jelentőségű. Reméljük, hogy Bratianu Bécsből nemcsak jó szíves fogadtatás emlékével, hanem azzal a meggyőződéssel is fog hazatérni, hogy Romániával szemben a béke legteljesebb szellemét tápláljuk.”

változik, legfőljebb a munkaügyi tárca cserélne gazdát és új indiai államtitkár teneznének ki. A konzervatív pártnak csak 60 mandátumot kellene elhódítani a többi párttól, hogy ismét kormányra jusson. Ha a pártarányok lényegesen nem különböznenek az új választások után a mostanítól, a konzervatívek csak liberális kisebbségi kormány kinevezéséhez adnák hozzájárulásukat.

Mit szabad rekvirálni, kinek és hogyan

A belügyminiszter elvi döntése egy vidéki rekvirálásban

Pollák Sándor Érmihályfalván 1898. óta bérlí a község egyik házában a kocsmát s ugyanott van a lakása is. A kocsmaitalmérési joga testvére, Pollák Mór nevén van, Pollák Sándor a kimerő volt. Így volt 26 éven keresztül, soha semmi kifogás vagy kellemetlenség nem merült fel, míg aztán tavaly a viszonyok magától megváltoztak.

Érmihályfalvára helyezték ugyanis dr. Deac Cornél nagyváradai fogorvost, aki ott községi orvos s a betegsegélyző-pénztár orvosa lett. Az új orvosnak lakás kellett s rájöttek, hogy Pollák Sándornál a 3 évvel ezelőtti a kocsmára és a lakásra kötött szerződést a prefektus nem erősítette meg. Pollák előadta, hogy a bérletet lejártá előtt neki szabadkézből meghosszabbították, mert a lakástörvény értelmében minden bérleti szerződés magától meghosszabbodott, lakásából ugyanis senkit kitenni nem lehet, sőt most 1927-ig meg van hosszabbítva a bérlet. A községnek van egy másik háza, amelyben a pénzügyörtség nyert elhelyezést. Ide helyezték el az adóhivatalt egyik részében, a másikat átadták dr. Deac Cornél községi orvosnak, aki házasság előtt állott.

A főszolgabíró dr. Selegean Faust, ezután elment Pollák Sándor kocsmájába, amelyet lepecsételt, azzal az indoklással, hogy nincs a nevén az italmérési engedély. Ugyanakkor a beszállásolási bizottság összeült s úgy határozott, hogy a kocsmahelyiséget s Polláknak a mellette levő lakását elrekvirálja s oda betelepíti a község egyik házából az adóhivatalt ennek helyébe pedig a 3 szobából álló lakásba betelepíti dr. Deac Cornél orvost, akinek ily módon $3+2=5$ szobás lakást bocsát rendelkezésére. A határozat azonnal végrehajtható.

Csakugyan, azonnal megjelentek a közművesek a főszolgabíró rendelkezése s hozzáálltak a ház átalakításához. Aitót nyitottak, falaztak. Pollák tiltakozott a munkálatok ellen, mert csak a megyei bizottság rekquirálhat s ez a bizottság nem in alakult meg Érmihályfalván, üzlethelyiséget meg egyáltalán nem lehet rekquirálni, kocsmát meg éppen nem. A kocsmabeszáratása nem jogerős, felelősség alatt áll, nem végleges, elvenni tehát nem lehet s az 1899. évi 25. t. cikk végrehajtási utasításának 13. szakasza értelmében birtokon belül lehet felelősséget, itt pedig tőle elvettek mindent s így birtokon kívül van.

A belügyminiszterhez fordult tehát Pollák Sándor, aki 31.147—1914. számú határozatában a következő elvi jelentőségű megállapodásokat hozta a hatóság tudomására.

Nem lehet rekquirálni adóhivatalnak helyiséget, a törvény ezt nem ismeri, csak tisztviselőnek, vagy katonatisztnek lehet lakást rekquirálni, ha arra szükség van, lakásból pedig csak 2 szobát, ennyi pedig van a doktornak. Luxuscélokra nem lehet rekquirálni.

A miniszteri rendelet figyelembe ajánlja a hatóságnak, hogy minden rekquirálásnál 10 napi határidőt kell kitűzni, hogy az érdekelt felelősségen s a felelősség határozat végrehajtását megakasztja. A felelősség a belügyminiszterhez terjesztendő fel s míg a belügyminiszter nem dönt, a határozat nem hajtható végre.

Dr. Popovici Miklós prefektus a határozat végrehajtását tehát felfüggesztette s jelentést kívánt az esetről s figyelemztette a főszolgabírót, hogy nincs rekquirálási joga. A felhívásra a főszolgabíró nem válaszolt, mire írásban megsürgette a prefektura s közben befejeződtek egy

elrekvirált ház átalakítási munkálatai, a doktor beköltözött az ötszobás lakásba.

Pollák újból a belügyminiszterhez fordult, közben a főszolgabíró jelentést tett. Most úgy áll az ügy, hogy törvénytelen rekquirálással, amelyhez a hatóságnak nem volt joga, elvették egy 72 éves öreg embernek megélhetését, aki ellen 26 éve kifogás nem volt, elvették a bérletét, átalakították, elkülönítették.

Nagyvárad társadalma ünnepelte Mikes Ödönt

Nem előkészített de spontán, szívből jövő és meghitt lelkes volt az az ünnepelés amelyben vasárnap délelőtt Mikes Ödönt, ezt a kiváló váradai festőművészt részesítették sikereiben gazdag művészi pályájának negyedszázados fordulóján. A Helikon-nak impozáns és gyönyörűen bedekorált terméi szinte szükség bizonyultak az ünnepelő közönségnek befogadására. Ott láttuk Nagyvárad társadalmából — fajra és nemzetiségre való különbség nélkül — mindazokat, akik igaz barátai a komoly és nemes irányokon haladó művészeteknek. Eljöttek Mikes Ödönnek, ennek a szerény, de sokra hivatott piktornak tisztelői, nagyszámú barátai, hívei pályatársai, de dísz és színt adott a szép és meleg ünnepségnek Nagyvárad hölgytársadalma is. Aki Nagyváradon a művészetek iránt valóban érdeklődik az mind ott volt vasárnap a Helikonban, hogy igaz és a szív mélyéből jövő szavakkal köszöntsék a művészt, meleg kézszorítást váltsanak vele és virággal, babérral halmozzák el a jubilánst.

Az ünnepséget — az eredeti terv szerint — Markus István művészeti főfelügyelőnek kellett volna megnyitnia, azonban Markus István hivatali elfoglaltsága szölitotta el Váradról és az ünnepségen nem lehetett jelen. Nagyvárad társadalmának üdvözlét Kocsán János ügyvéd, v. táblabíró tolmácsolta remekbe foglalt nemes és szép szavakkal.

— Nagyvárad társadalma, — mondja, — a város fiát ünnepli a művészen. Én ugyan nem vagyok sem művész, sem

műbarát, csak egy ember, aki szereti a szépet. És ez elég, mert a hozzáértés hiányát pótolja a szeretet és elismerés. Eppen azért nincs szükség hangos szavakra, frázisokra, a szeretet csöndes megnyilvánulása mindennél több Huszonöt éves munka után amely dicsőséggel és vívódással telt, a szülőváros tanúságot tesz a fiával szemben érzett szeretetéről. Ezt tolmácsolom én és kívánom, hirdesse hitvallását és haladjon az uton, amelyen elindult továbbra is — ad astra.

Barát Móric a nagyváradai festőművészek nevében őszinte és szép szavakkal üdvözölte a jubilánst.

Peredy György, a Nagyvárad munkatársa pedig a Szigligeti Társaság nevében köszöntötte. Erőt és kitartást kívánt a további alkotó munkához.

Mikes Ödön meghatott szavakkal, könnyekkel a szemében köszöntö meg az ünnepelést. Köszöni a nőegyleteknek, hogy előkészítették az ünnepelést és hálás mindenkinnek azért a szépért, jóért, amelyben őt részesítették. A magyar társadalmon kívül meleg gratulációkkal keresték föl a művészt az előkelő román társadalom köréből is számosan, akik szintén megjelentek az ünnepségen. Mikes a nagybányai művészkolóniától és az ország több helyeiről üdvözlő táviratokat kapott.

Igen szépen indult meg a képvásár is, mert hiszen a közönség jól érezte, hogy a meleg elismerés szavain kívül úgy lesz teljes ez a jubileum, ha a művészek legerőteljesebb és legpompásabb képeit veszik meg a maguk számára. A déli órák után megjelent a tárlaton Bucicó Coriolán dr. polgármester is egy itt időző belügyi igazgatóval és Benedek Aladár tanácsossal és a legnagyobb elismerésüket fejezték ki a látottak fölött. A város részére lekötötték a Nagypiac-teret ábrázoló monumentális, pompás festményt is. Egyébként eddig a tárlatnak több mint tizenegy képe kelt el.

DIVATSZÖVET

ujdonságaimból a legelegánsabb ruhákat készítem szolid árban

PACSAY ur. szabó, Bulv. Bucu-restilor (Starovesky-u) 27

Figyelem!

Férfi ingek, nyakendők

Női és férfi

Harisnyák, Keztyűk

Figyelem!

Leszállított olcsó árakban.

NEUMANN

Sirada General Moşoiu (Kerületi) 1. szám

Dorian Filmszínház

Kedd

A NÁSZHAJÓ

Hatalmas történelmi film 6 felvonásban.

A főszerepben: Betty Compson — Theodor Kosloff.

A Löblé-cég fizetéseképtelensége

Ha más viszonyok között egy olyan hatalmas cég, mint a Löblé-szeszgyár inzulinciónt jelent, ez izgalmas szenzációként száguldaná be az egész országot. Nem mondjuk, hogy a Löblé-fizetéseképtelenség is nem keltett megdöbbenést, de meglepetést egyáltalában nem okozott. Hiszen ma egész kedélyesen tárgyalják naponta a kávéházakban nagy és tekintélyes cégek fizetési zavarait, tudják, hogy milliomos vállalatok milyen horribilis kamattal mellett vesznek magánosoktól kölcsön és senki nem ütközik meg rajta, ha hallja, hogy olyan cégek, amelyeknek palotái, üzemük, gépeik rengeteg vagyonot reprezentálnak, egy tízezer lejes számlát hetekig nem tudnak kifizetni.

Ez a teljes elfásultság, a gazdasági nyomornak, mint adott helyzetnek szinte elkezeredetten hétköznapi jellege, az adósságok megfizetésének hovatovább cinikus megtagadása, a pénzügyi tehetetlenség és az ipari és kereskedelmi vergődésbe való belekényszeredettség szinte természetessé teszi a bukásokat mindenki előtt. Csak éppen az remeg meg, akinek pénze uszik a fizetéseképtelen cég krízisével és csak éppen azon üt ki a verejték, aki többszörös aktívával is fizetési zavarokba juthat, ha a hitelezők a mai gazdasági kataklizmával nem számolnak. Mert hiszen egy végtelen circulus vitiozus ez. Az adós maga is hitelező és ő továbbadhatja a saját adósságainak a csavarszorítót. Nem ismerjük a Löblé-cég üzleti adatait, nem tudjuk, hogy mik rejlenek a nagy számoszlopok mögött. Azt látjuk azonban, hogy a Löblé-cégnek az aktívái között hatmillió künnlevőség szerepel. Ha Löblé ezt a hatmilliót be tudta volna inkasszálni, bizonyára nem jut inzulincióba, hanem ma ő volna a legmobilabb házak egyike. Nagyon valószínű az is, hogy a Löblé-cég minden eszközzel meg is kísérelte, hogy a pénzéhez jusson. Csakhogy ez ma lehetetlenség, mert a Löblé-cég a künnlevőségeit nem hajthatta volna be erőnek-erejével sem, ellenben az erőszakos próbálkozásokkal adósságainak nagyrészt a fizetéseképtelenségbe zudította volna.

A közgazdasági faktorok számára tehát nincs más hátra, mint a végtelenségig menő kimélet az adóssákkal szemben. És a pénzpiacra nem vár egyéb, mint az uszorkamat-politika mérséklése. A magánosok a Löblé-esetből rá fognak jönni, hogy nem mindig prima üzlet az, ha suba alatt ők is hat percentre helyezik ki a pénzüket. A pénznek vissza kell térnie a természetes

vezető retortába: a pénzintézetekhez és a pénzintézeteknek viszont vissza kell térniük a normális, vagy legalább is szerényebb kamatigényekhez. A bankkártya annak idején megszabta a maximális kamatlábat, de ezt nem lehetett betartani, mert akadtak magánosok és kisebb pénzintézetek, amelyek óriási kamatot ígértek és adtak a feleknek. Csakhogy egy ilyen eset, mint a Löblé-cégé, ahol — ha a szanalás nem sikerülne — a keservesen dezuált magánpénz egyrészenek vége — egy ilyen eset — mondjuk — vissza fogja egy időre alaposan riasztani az embereket attól, hogy a megbízható pénzintézetek helyett zughelyeken adják ki tőkéjüket gyümölcsöttes cédjából. Talán a sajnálatos inzulencia tanulságaiba belekapaszkodva, ismét meg lehetne állapítani egy józanabb kamatpolitika alapelveit.

De van az éremnek másik oldala is. Ma már a sürű kényszeregyezési esetek visszariasztják a hitelezőket is attól, hogy hitelbe adjanak árut ügyfeleiknek. Hiszen vannak, akik ma már egészen szemérmetlenül bevallják, hogy kényszeregyezéssérgül spekulálnak, mert egy jól sikerült kiegyezés új vagyonoknak vetheti meg az alapját. Szükség van tehát arra is, hogy minden konkrét kényszeregyezéssérgül vizsgálják meg tüzetesen, hogy az inzulens cég nem hárihatta volna-e el a bukást és azon a könnyelműségen kívül, amellyel immobilizálta magát, nem utazott-e valósággal a kényszeregyezés felé, hogy abból a mások kárán megijodva emelkedjék ki.

Mínthogy a közgazdasági világ a kormánytól — fájdalom — hiába várja a fojtogató pénzügyi krízis enyhülését, házilag kell mindent megkísérlni, hogy az összeomlások sorozatának vége legyen. Az üzletvezetés becsületes, szolid bázisa, a hitelezők türelme és belátása és a kamatpolitika egészséges feljavítása enyhíthetik a mai nyomasztó krízist.

Gyermekruhák, női aljak és bluzok

nagy választékban, legolcsóbban

„MODEL”

áruházban, Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 6 szám

Zauberer & Comp.

Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 7.

Férfi- és női szövetek hallatlan olcsó árban kaphatók. 1382

Kosztka Istvánt szabadlábba helyezték

A szerelmes levél szerepe

A Röck Szilárd-utcai halálos végű családi dráma letartóztatott hősné, dr. Kosztka István pénzügyi főtanácsosnak a fogvatartását rendelte el a vizsgálóbíró. Ismeretes, hogy úgy dr. Kosztka István, mint védője, dr. Kelemen ügyvéd fölfolyamodást jelentettek be a végzés ellen, úgy, hogy szombaton délből már a büntetőtörvényszék vádtanácsa elé kerültek az akták. Időközben a bűnpör iratai közé került egy perldöntő jelentőségű levél, amely lényegesen Kosztka javára módosítja a bűnügy jogi minősítését.

A pörös aktákhoz csatolt levelet Kosztka felesége írta az alezredesnek. Ez a szerelmes levél tele van áradó szölamokkal, érzélgős és érzemes kitételekkel.

Bizonyíték ez a levél arra, hogy dr. Kosztka Istvánnak lelki fölüldulása, féltékenységből származó idegessége és öntudatának megbomlása nem volt indokolatlan.

A vádtanács ma elrendelte dr. Kosztka István szabadlábba helyezését.

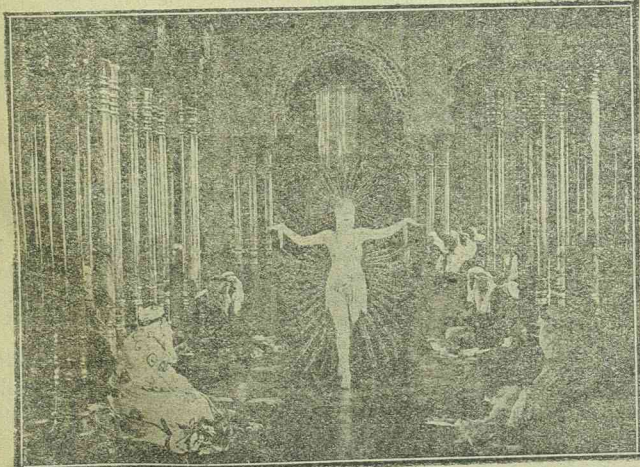
Moravcsik orvostanár foghuzásból súlyos vérmérgezést kapott

Budapestről jelentik: Egy hete, hogy Moravcsik Ernő orvosprofesszor, a kiváló elmegyógyász, fogműtérnek vetette alá magát. A dolog azonban nem ment simán: hamarosan súlyos vérmérgezés tünetei mutatkoztak rajta. Csütörtökön beszállították a Verebely-klinikára, ahol azután másfél napig eszméletlenül fektült. Verebely tanár, aki Moravcsikot kétszer is megoperálta, a betegségről, annak előzményeiről és a nagybeteg vasárnapi állapotáról a következőket mondotta egy budapesti újságitónak:

— Moravcsik professzor vérmérgezése szerencsétlen foghuzás. Én hétfőn kezdtem kezelni Moravcsik tanárt. Nagy daganattal jött hozzám és azonnal meg is operáltam, amire megkönnyebbült és egyelőre nem is fektült le. Azonban a genyvedés újra megkezdődött, a beteg állapota rosszabbodott, mire csütörtökön, más helyen újra megoperáltam. Nagyon magas láza volt, sőt eszméletét is elvesztette és harminchat órán át fektült öntudatlan állapotban. Már-már azt hittem, hogy bekövetkezik a katasztrófa. Szombaton azonban állapotában szerencsés fordulat állott be, sőt most már — reméltetően — túl van a veszélyen. A külső

Atlantic mozgó

9/4 órakor

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órakor

Kedd és szerdán, f. hó 7 és 8-án

A BAGDADI ODALISZK

gyönyörű keleti mese 7 felvonásban.

Az ezeregy éjszaka mesekincséből.

A főszerepben:

Betty Blythe és Herbert Langley

daganat lelohadt, azonban a garat mögötti gennyedés még lefolyófélben van.

Egyébként Moravcsik tanárnak hétfőn délután lett volna székfoglalója az Akadémiában. A tapintási és izomérzési hallucinációkról akart értekezni. Moravcsik tanár most 65 éves.

Visszahelyezték egy szolgát a pénzügyigazgatóságához

Gitye József szolga volt a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál s esete azért érdekes, mert az alkalmazottak elmozdíthatósága tekintetében a minisztérium álláspontját provokálta.

Gitye József tanu volt Coroiu Sándor pénzügyi adminisztrátor mellett s tanuként szerepelt abban a bűnperben, amelyet az adminisztrátor indított Costin Anghel volt pénztáros ellen Gitye József a tárgyaláson úgy vallott, hogy Costin Anghel az adminisztrátor fűlehallátára ugyan, de senkire se célozva mondta, hogy tolvaj, gazember s ha őt tolvajnak tartják, miért nem ítélik el. Coroiu Sándor adminisztrátor ezzel nem elégedett meg s kényszerítette, hogy a tanu jelentse ki, ő reá értette a sértő és rágalmozó kifejezéseket, amit a tanu baptista vallására utalással, nem tett meg. Coroiu erre elcsapta Gityét állásából s ez villamos kalauz lett.

Gitye panaszt tett 'az elbocsátás ellen a pénzügyminiszternél s nemsokára felhívást kapott, csatolja a végzést, amellyel állásából eltávolították, mert előzetes eljárás nélkül senki nem bocsáthat el. Azóta Gityét visszahelyezték előbbi helyére s érvényesült a minisztérium felfogása arról, hogy csak szabályszerű eljárással lehet elbocsátani az állami alkalmazottakat.

Ötven százalékot kapott gyengébb minősítést a vizsgázó tisztviselők közül

Megtörtént a kisebbségi tisztviselők átszűrése. A vizsga lezajlott s a vizsgázató komissió egyik elnöke, dr Bucico polgármester a következőket mondotta munkatársunknak:

— Általános megfigyelésem a vizsgák során az volt, hogy a magasabb állást elfoglaló s képzetesebb főtisztviselők kivétel nélkül elsajátították az államnyelvet. Gyengébb eredményt mutáltak le alacsonyabb intelligenciájú kistisztviselők s voltak olyanok is, akik abszolút nem tettek előhaladásról bizonyosságot. Ezek főfoglalkozása ugyan abban merül ki, hogy rubrikákat töltenek ki. Kérdéseink mindig alkalmazkodtak a tisztviselők tevékenységéhez s a segédkezéssel primitív kérdéseket kaptott. Sajnos, sokan voltak, akik még így sem tudtak megfelelni.

— A levizsgázott tisztviselőknek eddigi összevetéseink szerint 40–50 százalékra nem felelt meg. A személyszerinti kiválasztódás még nem történt meg, csak akkor lesz aktuális ha a prefektus ur, — valószínűleg a közeli napokban összehívja a vizsgázatóbizottságot. Múltánosságban elmegyünk ameddig lehet. Azok az öregek, akik nem alkalmasak további szolgálataira, ha a város szolgálatában megfelelő időt töltötték, nyugdíjba kerülnek.

A polgármester nyilatkozata sajnos nem nagy megnyugtatót tartalmaz, mert hiszen ötvenszázalékos rostálási esélyről beszél. Ugy véljük azonban, hogy a személyes kiválogatásnál nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy létminimumnak is alig megfelelő dotációt begyakorolt tisztviselők állanak a város rendelkezésére, akik munkájukat jól végzik. S akiknek az elbocsátása ha nem is állítja meg a városi adminisztrációt, de zavarokat támaszthat.

Az, hogy a gyengébben tudó tisztviselők közt nincs szó rosszakaratról, bizonyítja maga a polgármester nyilatkozatában. Az intelligens elemek tudnak s a nehezebb felfogó képességek minden bizonyosság szerint erejük megfeszítésével küzdenek, hogy az államnyelvet elsajátítsák.

Blazsek felmentést kért, mert megmentette Szöllőssy táblabíró életét

A lapok törvényszéki tudósítói jól ismerik már az öreg Blazseket. Ötször legalább is elítélték már és egyáltalában nincs szegénynek szerencséje ezen a pályán. Ahogy lopni akar, rögtön rajtakapják és kész a baj. Legutóbb júliusban Buday kelmefestőhöz tört be. Ott fogták meg az udvarban. És hiába bizonygatta, hogy csak nyári almát akart enni, bezárták. Az ügyészségi fogházban nem kisebb emberrel került egy zárkába, mint Ginther Gyulával, a Körös-utcai gyilkossal.

A Buday-féle betörést tegnap tárgyalta dr Szöllőssy Gyula táblabíró tanácsa. Míg az ítéletkihirdetésre került volna sor, Blazsek felállt:

— Nagyságos elnök ur, tessék tekintettel lenni arra, hogy én mentettem meg az életét. Azután szívesen elmondotta, hogy együtt volt bezárva Gintherrel, aki négy héttel ezelőtt el akart szökni. Hívtá őt is, már mint Blazseket és mondotta:

— Nyugodt lehetsz Blazsek. — Van köté, amin leereszkedünk és van revolver is. Először leléjük ha kint vagyunk Sovrea vezető-ügyészt, azután Szöllőssy táblabíró.

De a Blazsek rendíthetetlenül becsületes maradt. Másnap reggel elmondta az egész tervet a vezetőügyésznek és Ginther megbüntetéséért.

— Én mentettem meg az életét az elnök urnak — mondja.

Szöllőssy elnök méltányolja is, de már késő, az ítéletet meghozták. Így is mindössze nyolc hónapi fogházat kapott.

Megkérdezik, hogy megnyugszik-e az ítéletben.

Ötöl-hatol. Akkor a hallgatóság közül megszólal egy nő, a felesége:

— Nyugodj meg Blazsek!

Hát megnyugodott! Az ügyész sem felebbezett.

Fényes elégtétel Fuchs Benjámint főrabbinak

A „Nagyváradi emlékeztető meg annak idején arról a sajnálatos ellentétéről, mely a nagyváradi orth. hitközség mizrachista és agudista csoportja között fennállott és amely az elmúlt hetekben éppen a cionista kongresszus alkalmával erősen kiéleződött. Akkor egy kisebb küldöttség meleg ünnepségben részesítette Fuchs Benjámint főrabbit, tegnap pedig a Meteor étertermében nagyszámban egybegyűlt hívők szolgáltattak fényes elégtételt a kiváló és közszerepetben álló főrabbinak. A közgyűlést Kauffmann Márton nyitotta meg, aki kijelentette, azt a sérelmet akarja a közgyűlés helyrehozni, mely az utóbbi időben vezéruk: a közbecsülésben álló Fuchs Benjámint főrabbit érte.

Kohn Béla: Hittestvéreim! Mi, akik nem nemzeti zsidóknak, hanem bibliai alapon álló hitű zsidóknak valljuk magunkat, a vallási élet irányítójául egyedül és kizárólag főrabbinokat ismerhetjük el. A szentírás is erre kötelez bennünket. Arról a konfliktusról van szó, mely az előjáróság és a főrabbi közt keletkezett. Tudjuk, hogy milyen harcot kellett vívnunk, hogy ide hódítsuk mostani főrabbinokat, akit régi hitközségei sehogyan sem akart átengedni Váradnak. És most jött egy új irány, a cionizmus orkánja, mely a főrabbi presztízsét akarja aláásni ezzel a jelszóval: El a bibliától!

Viharos kiáltások zúgtak fel erre a kijelentésre:

— Éljen a főrabbi! — kiáltották lelkesen.

Kohn Dávid, Freund Lajos, Zucker József, Lebowits Rudolf, Mezei József és mások felszólalása után a gyűlés nagy lelkesedés között kimondta, hogy a jövőben is mindig teljes erővel tiltakozni fog oly esetleges kísérletek ellen, hogy a hitközség intézményei és különösen temploma nem a főrabbi ur intencióinak megfelelően használtassék fel, mint

aki egyedül illetékes annak megállapítására, hogy mi felel meg egy orthodox hitközség követelményeinek.

A népgyűlés legnagyobb meglepetéssel közását fejezi ki a templomi incidenst előidéző elnökségi és előjárósági tagok azor eljárása fölött, hogy a sérelmet a főrabbi ur bekeszeretettől sugalt enyhe kívánsága ellenére se reperálták és huzavonájukra csak tetézték a mindnyájunkat ért inzultust, minek következtében a hívek nagy fájdalomra még mindig nélkülözni kénytelenek a főrabbi urat a zárda-utcai templomban. A népgyűlés elnökségét megbizták, hogy a határozatot úgy a főrabbi mint a hitközség elnökségével közöljék.

Remtgeny a pesii Ritz-szállóban

Egyik budapesti reggeli lap nagyobb cikkben számol be arról, hogy Roeder Sarolta kamaráenesknő három hónapig bezárva tartott Dunapalota-szállóbeli lakásán egy 19 éves leányt. A szálloda személyzete, a portástól kezdve a boyokig, már az első érdeklődésre megcáfolták, hogy a fiatal leányt három hónapig félmeztelenül lezárva tartotta volna a kamaráenesknő a szálló negyedik emeletén.

Marencsics Ottó a Dunapalota vezérigazgatója a következőket mondta az esetről egy újságíróknak:

— Charlotte Roeder kamaráenesknő hat esztendő óta lakik szállodánkban, így szinte állandó lakosnak számít és egészen otthonosan rendezkedett be nálunk. Külön záratok készített szobáinak ajtajára, külön telefont vezetett be lakásába, majd később külön szobalányt vett rágaának. Csakis ez a külön szobalány szolgálta ki. Azok a hírek, amelyek vasárnap reggel az egyik újságban napvilágot láttak, a lehető legtulzottabbak. Nem tartom kizártnak, hogy a kamaráenesknő, aki hosszabb ideig betegeskedett és így idegzte erősen meg van viselve, több ízben szidalmazta, sőt talán meg is ütötte a leányt, de teljesen nevetséges az a beállítás, hogy a leányt három hónapig bezárva tartották volna a Ritz-szállóban, ha panaszkodni valójára lett volna, közölhette volna velem, vagy a szobaasszonnyal, akivel minden nap beszélt. Ha a bántalmazások súlyosabb természetűek lettek volna, a leány segélykiáltásai okvetlenül kihallatottak volna.

A kamaráenesknő magas, bronzvörös haja nő:

— A legnagyobb meglepetéssel olvastam az egyik reggeli lapban azt a cikket — kezdte Roeder asszony — amely azzal vádolt, hogy Meszler Matildot fogságban tartottam, ütöttem, vertem, levettköztettem és egész nap kombinában, ruha nélkül kellett járnia. Azonkívül a legelőkelőbb tanukkal, akik engem, mint vendégek látogattak, tudom bizonyítani, hogy a leány szabadon járt. Kónya Kálmán, a külügyminisztérium vezetője, családomnak régi jó ismerőse, Tóth és Tornay egyetemi tanárok, akik gyakran voltak vendégeim, mind igazolni tudják, hogy a leány szabadon járt. A rendőri vizsgálat tisztázni fog engem a vádak alól, azok pedig, akik ismernek, addig sem hiszik el a cikk valótlan adatait. Szentpétervárott, Berlinben, Párisban, Bécsben szereztem hírt és dicsőséget a magyar művészetnek, három ország kamaráenesknője vagyok és nekem, akinek külföldön soha semmi kellemetlenségem nem volt, meg kellett énnem itthon ezt a meghurcoltatást.

* Mamák! A gyerekeknek cipőt csak a Fecske áruházban vegyenek Zsigmond és Adler cégnél Str. Jorga (Zöldfa) 8. sz.

* A lipcsei vásárról nagy mennyiségű szőrmearuval megérkezett Lechner szücsmester Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4.

A Parisien Grill tulajdonosa Magyarországra szökött

Kiket károsított meg Hitler Miksa

Megírta a „Nagyvárad“, hogy Hitler Miksa, a Parisien Grill tulajdonosa hitelezői előtt megszökött Nagyváradról. Hitler Miksa közel egy évig vezette a Parisien Grill-t, amelynek engedélyét egy hónappal ezelőtt vonta vissza a rendőrprefektúra. A mulatóhely nem ment jól elsősorban ezért, mert mindenért nagyon sokat számítottak, a műsor pedig nem volt vonzó.

Hitler Miksa hitelt vett igénybe mindenkitől, akik elég könnyelműek voltak és adtak neki. A mosiai nehéz gazdasági viszonyok között százezer hitelekét folyósítottak a Parisien Grillnek pezsgőlerakatok és likörgyarak. Pedig az éjszakai mulató Nagyváradon ma nem üzemel, amikor egy órákor van záróra és nincs pénz a mulatásra. Legsajnálattal említhetjük a Parisien Grill pincérei és személyzete. A főpincérnek 80 ezer lei, minden pincérnek 8—10 ezer lei kauciója vezett oda. Öv. Réti Sándorné ruhatárosnőnek, egyedül álló szegény asszonynak 20 ezer lei kaucióját tüntetett el Hitler Miksa. Ezeket a kis egzisztenciákat teljesen tönkretette Hitler Miksa, akiket nincs miből kielégíteni.

A Parisien Grill teljes butorzata, az utolsó székig le van foglalva állami adóba. A pezsgősvódások, zongora, a piros bársony szeparék, mind-mind lefoglalta a pénzügyi igazgatóság.

Hitler Miksa összes tartozása meghaladja a 700 ezer leit, körözölevelet adott ki ellene a rendőrség. A hitelezők tegnap testületileg megjelentek Bejan kapitánynál, a büntügyi osztályfőnöknél és kérték, kerítse elő Hitler Miksát, aki — az eddigi adatok szerint — Orosháza van rokonainál.

És a Parisien Grill körül minden csendes. Jazz-band helyett a hitelezők siradják az eltűnt százezerket...

A háztulajdonosok és kereskedők együttes akciója

A Háztulajdonosok Szövetsége vasárnap délután tartotta meg nagy érdeklődés közepette a Vagdasó mozgószínház nagytermében igazgatósági nagygyűlését dr. Váradi Ödön elnöklete alatt.

A felhívás folytán dr. Lengyel Zsigmond ismertette a Nagyszebenben megtartott országos háztulajdonosi kongresszus határozatait. Ezt követően a főtitkár megtartotta előadását a Vadul Commercial törvénytervezetről és a bérlok által megindított bérlet meghosszabbítási perekéről. Kifejtette, hogy a háztulajdonosok érdeke csak az, hogy a részükre már törvényileg biztosított szabad rendelkezési jogtól meg ne fosztassanak, de ezen joggal is méltányosan és az összes érdekek figyelembevételével ki kellene élni. Reámutatott annak szükségességére, hogy a kérdésben úgy a háztulajdonosok, mint a kereskedőknek a békés megegyezésre kell törekedniük. Bejelentette, hogy a Kereskedelmi Csarnok képviselőit ennek főtitkára vele érintkezésbe lépett, a nagygyűlésen is megjelent és a nagygyűlés felhatalmazását kérte arra, hogy ez érdekében dr. Fried János felszólalhasson, a kereskedők érdekképviselete álláspontját kifejtthesse és ekként a békés megegyezés útját előkészíthesse.

Majd áttért előadó a bérletmeghosszabbítási perek lényege ismertetésére és utasításokat adott a háztulajdonosoknak a követendő eljárás tekintetében.

A nagygyűlés köszönettel vette tudomásul a főtitkár alapos ismertetését és ezt követően elnök felhívására a Kereskedelmi Csarnok képviselőjében dr. Fried János főtitkár tartotta meg nagyhatású előadását. Ismertetett a Kereskedelmi Csarnok álláspontját, melynek egyáltalában nincs része abban, hogy a bérlok oly nagy számban tettek folyamatba pereket a bérleti viszony meghosszabbítása iránt. Ellenkezőleg a Kereskedelmi Csarnok állandóan az ellentétet kiküszöbölésére törekedett. Áttért a Vadul Commercial lényege ismertetésére. Szónok jelen volt a bérleti törvény parlamenti tárgyalásain, részt vett a miniszternél tiszteltettségben és így közvetlen tudomással bír arról, hogy a kormány intenciója az üzlethelyiségek felszabadítása törvénybe foglalásával az volt, hogy ekként lehetővé tegye az építkezések megkezdését. Sajnos, hogy az eredmény nem következett be, az építkezés meg nem indult és ekként most már az egymással szembeálló érdekeltségeknek kell arra törekedniük, hogy a bérletek tekintetében békés és méltányos megegyezés létrejöhessen. Határozati javaslatot terjeszt elő arra nézve, hogy a háztulajdonosok és bérlok arra az esetre, ha egymással magánúton megegyezkedni nem tudnak, forduljanak a már minden téren előnyösen bevált választott bírósági eljárás igénybevételehez.

Schwartz Izidor helyettes elnök elvileg hozzájárul az indítványhoz, de arra nézve kér megnyugtatót, hogy a bírák személye tekintetében az érdekelt felek szabadon rendelkezzenek.

Az igazgatóság az indítványt elfogadja.

Ezt követően dr. Váradi Ödön helyettes elnök tartotta meg ismertető előadását a lakáspótló akció jelenlegi állásáról. Örömmel állapította meg, hogy a Háztulajdonosok és a Bérlok Szövetségei együttes törekvései eredményre vezettek és ennek folytán a Lakáspótló r.t. e hó végén meg fogja tartani alakuló közgyűlését 5.000.000 lei alaptőkével. Az eredmény elsősorban dr. Popovici Miklós prefektus lelkes munkájának köszönhető. Jelentést tesz arról, hogy dr. Popovici Miklós prefektus és a városi tanács elhatározta, hogy az idegenektől vagyoni viszonyaiknak megfelelően szedendő letételezési díjak az építési részvénytársaság alaptőkéjét fogják emelni és így működése ez alapon is fokozható lesz. Ismertetett az Építő r.t. programját elsősorban egy és kétszobás lakásokat és ezenfelül a város különböző részein kisebb házakat fognak építeni. Több építész fog megbízást nyerni, akik egymással versenyre kelve, fognak egy-egy új bér-

házat felépíteni. Az iparosok a prefektus intenciójának megfelelően, arányosan fognak részesedni a munkában.

Schwartz Izidor helyettes elnök indítványozta ezután, hogy a Háztulajdonosok Szövetsége a városi tanácshoz memorandumot intézzen a vízi- és csatornázási díjak százalékos kulcsai leszállítása érdekében. Számításai szerint ugyanis a városi vízmű szükségletei fedezetet nyerhetnének abban az esetben is, ha a vízdíjak százalékos beszedési kulcsa 6 százalékra, a csatornázási díjak pedig 2 százalékra szállíthatnának le. Indítványozza, hogy a kereskedők és iparosok üzlethelyiségük után csak a lakásbérlok által fizetendő vízdíj felerésze megfizetésére köteleztessenek, amire nézve már érvényben lévő példaként hozza fel, hogy a városi alkalmazottak jelenleg is a vízdíjak felerésztét fizetik.

A nagygyűlés az előterjesztett indítványt elfogadta és az elnökséget a memorandum benyújtására felkérte. Kiss Endre igazgatósági tag a kilakoltatások és rekvirálások ügyét teszi szóvá. Szabó Miklós igazgatósági tag egy súlyos sérelmet adott elő.

Eredeti angol szövet különlegességeim megérkeztek

melyből a legújabb divat szerint, szolid árban készítek legszebb kivitelű ruhákat. Pontos kiszolgálás.

CZITROM

uri szabó Str. Oltenia (volt Csengeri-utca) 1.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám.

aját készítményű **SERVKÖTŐK, HASKÖTŐK,** speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Téli kabát raglán és öltöny szövet

különlegességeinket

idény előtti olcsó árban árúsítjuk.

HAVAS és GRÜNFELD posztó áruháza

Avram J. (Kossuth)-u. 8. Sasátjáróval szemben.

SZÉPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, szepit, szmölcsöt végleg, utónyomok nélkül **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, **Mária Királyné (Bemer)-tér 3. l. em.**

Eredeti bécsi és párisi modellkalapok

RIGÓ

kalapszalokban

Ferdinánd kir.-ut 10

I. emeleten

Megrendelések és alakítások pontosan készülnek!

MILKA SUCHARD
TISZTÁN ALPESITEL, KAKAO ÉS CUKOR.

MOLNÁRNÁL

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 9. szám

Prima	Flohr harisnya	69	Lei
"	Muslin harisnya	88	Lei
"	Szines ingek	210	Lei
la la	Szines ingek	265	Lei
Prima	Zefir ingek	300	Lei
"	Zefir ing, divat minták	375	Lei
"	Frack ingek	350	Lei

NYAKKENDŐK

divatnyak, bőr- és szövött keztük

ORIASI VÁLASZTÉKBAN

NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

— GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában —

Csak 20 napig

BULEVARDUL REGELE FERDINAND 5. sz. (PARK-SZÁLLODA ÉPÜLET)

Csak 20 napig

Túlhalmozott raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi és gyermekcipőket minden elfogadható árban elárúsítjuk.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Vera Mirceva, ujdonság másodszor B) bérlet.

Szerda: Marinka táncosnő, Lengyel Irén, Betegh Béby, Rohonczy Mihály első fellépéssel, bérlet-szűnetben.

Csütörtök: Antónia, A) bérlet.

Péntek: Mézeskalács, B) bérlet.

Sombat: Lilaakác, bemutató ujdonság először, bérletszűnet.

Akik már bemutatkoztak

A Mézeskalács ansuit előadása mellett két délutáni előadás nyújtott eddig alkalmat az új társulat megismerésére. Sombat délután és vasárnap délután két tavalyi sláger operett került színre, előbb a Rózsaleány, tegnap a Három grácia. Lényegében az új társulatnak és igazgatójuknak ezuttal nem volt nehéz feladatuk, mert sem a Rózsaleány, sem a Három grácia jelentős külföldi sikereik ellenére, nem tartoztak a szerencsésebb nagyváradai bemutatók közé. Ugy véljük, hogy a magyar színjátszás érdekében való, ha nem meggyünk el szemethunyva a délutáni előadások mellett, amelyek először nyújtottak alkalmat több színésznek és színésznőnek, hogy magukat a publikumnak bemutassák. Ezek a debüt a társulat erősen hiányos voltára és gyors reparációk szükségességére mutattak rá. A közönség érdeklődése az eddigi zsufoit házak tanúsága szerint, fokozott mértékben meg van a színház iránt. A közönség érdeklődését nem szabad sorozatos rossz előadásokkal csorbítani, vagy éppenséggel megriasztani. Mi a magunk részéről igen becsüljük például Hevesi Miklós színész képességeit, aki a maga helyén jó tagja lehet egy ensemble-nak, de kimondott énekes szerepben, mint például a Három grácia grófja, a közönség elé állítani legalább is károsan hat. Erről, leszögezzük, nem Hevesi Miklós tehet, aki kötelességszerűen igyekezett ellátni feladatát. A primadonna, Betegh Béby kétségkívül szép koromfekete hajszálakkal rendelkezik, a hermelinje se hagy kívánni valót maga után. De Nagyváradnak csak a közelmúltban olyan primadonnája volt, mint Pinter Böske s olyan primadonnái voltak, mint Zsigmond Anna, Diósi Nusi, Aggházy. Ez a szerep körüli különben segítő társat kap rövidesen Lengyel Irén személyében, akit a legjobb hírek előznek meg. Betegh Béby máskülönbén bájos és színpadon nagyvárosi jelenség, aki kicsi hangját ügyesen fogja kezelhetni nekivalóbb szerepekben. Barna Sárival, ez a szombat s vasárnap után ismételtlen megállapítható, nyert a színház. Fejlődésképes fiatal színésznő, aki most van kialakulóban. A hangja, ha nem is nagy terjedelmű, de predesztinált és elégséges szubrettszerepekre. Reá nem vonatkozik egy színházi habitué megállapítása, aki a következő kritikát kockáztatta meg: „Nekem, — mondotta, — szimpatikus az igazgató, szimpatikus a primadonna, a bonviván, a komikus, a sugó, mindenki szimpatikus. De egy operettben mégis csak kell énekelni is.”

A naturburs, Bihari Nándor a szimpatikus színészek közé tartozik. Az organuma egy kicsit szürke. Ez azonban nála fontos a legkevésbé. Kárpázatos táncutadása, egyénisége, kedves és jó humor szívesen feledtetik ezt a gyengeséget. Soós Mihály állandó meglepetéssel szolgál. Helyezése ont-sider, de a siker részesei közt az első sorba tornázza magát. Természetes, friss komikum az övé, az előadás mindenkor nyer színében, amikor jelenése van. Martinekről egyelőre csak annyit, hogy jó megjelenésű színész, aki könnyen meg fogja tudni hódítani komoly bemutatkozása alkalmával a közönséget. Kellemes kötelesség feljegyezni egy fiatal leány, Szabó Gitta őszinte sikerét, aki a Három gráciában ellejtett balletjével kapott forró ovációt.

A karban van egy-két esetlő-botló ujdonság, akiket az előadás érdekében jó minél hátrább állítani. (bl.)

— Az aradi rendőrprefektus nem engedi játszani az idegen tagokat. Tegnap reggel Nagyváradra érkezett az arad-temesvári kerület színigazgatója, Fekete Mihály. A direktor Marcus István színészeti felügyelővel keresett érintkezést, mert vasárnap délután az aradi rendőrprefektus Fekete társulatának két nemromán állampolgársággal bíró tagját eltiltotta a további fellépésektől. Fekete Mihály a helyzetet szerette volna Marcus Istvánnal tisztázni, a felügyelő azonban nem távozott Nagyváradon. Fekete Mihály így tegnap délután még nem tudta, hogy társulata Aradon megtarthatja-e az esti előadást, vagy nem?

— Vera Mirceva. A bűnön keresztül is diadal-maskodó szerelem csodálatosan szép költeménye az az orosz dráma, amelyet hétfő este mutatott be a legőszintébb siker jegyében a színház drámai együttese. Vera Mirceva, a megtévedt asszony típusa, akit azonban egy férfi nagy és nemes szerelme megment a bűnhődés posványától. Az orosz írók mélyeséges tudása és lélektani ismerete jellemzik ezt a drámát, melynek minden jelenete magát az életet tárja elénk. A Vera Mirceva főszerepét, a megtévedt asszonyt Jósika Mici játssa az ő utólréhetetlen asszonyi művészetével, míg a siker többi részét a kitűnő drámai ensemble tagjai, Körösi Juci, Tóth Elek, Martinek, Stoll, Hetényi, Galambos, Sós és Hevesi kiforrott művészete biztosítja. A dráma ma B) bérletben kerül színre.

— Három bemutatkozás, egy vendég szereplés. Szerdán este az operett társulat új szubrettje, Betegh Béby, az ujonnan szerződöttetett bonviván, Rohonczy Mihály és az új táncoskomikus, Sós Mihály mutatkoznak be a közönségnek Marinka táncosnő című kitűnő operett keretében. A bemutatkozásokon kívül különös jelentőséget ad a szerda esti előadásnak Lengyel Irén, az arad-temesvári színház primadonnájának vendégfellépése, aki a címszerepet fogja játszani. Az operett többi szerepeit Stoll, Bihari Nándor, Hevesi játsszák. A Marinka táncosnőt Békefi Mihály, az ujonnan szerződöttetett karmester fogja dirigálni, akinek szintén ezen az ünnepi számba menő estén lesz a tulajdonképpeni bemutatkozása. A szerdai előadás bérletszűnetben lesz.

— Lila akác. Szép Ernőnek, a hangulatos szépírás nagy mesterének finom színjátékát, a Lila akácot mutatja be szombaton este a drámai társulat.

LÁBIZZADÁS

ellen egyetlen biztos szer a CSANDA-féle

Kapható Csanda gyógyszerlárbán Str. Mosoiu (Kert utca)

PODOL

ÁTMENETI

KABÁTKELMÉK

egyszínű és kockás Double háttal

400 Leitől feljebb

a legfinomabb különlegesség feltűnést keltő dus választékban érkeztek a szoliditásáról elismert

SZEKELY

kizárólagos poszteáruházába

Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5

Vizumokat Telefon 221

olcsón és gyorsan megszerez

megbízásokat elvállal

Futárindítás minden nap Cluj,

Brassó, Timișoara és Bucarestbe

„Mercur”

Hirdetési iroda és Ügynökség,

Strada General Mosoiu

No. 7. (Mezey Mihály-utca)

tűzoltó laktanyával szemben

Telefon 221 Hirdetéseket

és reklámokat az összes romániai újságok részére felvez

Ingatlanok, lakások, üzletek

adás-vételét gyorsan közvetíti

Nem 5 napig

Nem 10 napig

Nem 15 napig

hanem

egész éven át

férfi és női divat különlegességek
legolcsóbban és legjobban

csakis

Schlésinger és Jung

cégnél Str. Avram I. (Kossuth-
L-utca) 1. vásárolhat.

A legszebb Női-
Legtökéletesebb férfi
Legjobb gyermek

CIPŐK

a „DERBY”
cipőgyárban készülnek

Legolcsóbb gyári szabott árak!

Nagyváradai fióközletek:

I. Bulevardul Regele Ferdinand 2
(Bazár épület)

II. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)
5. sz. Gyárépület.

III. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 7.

Mielőtt **BUTORT** vásárol
tekintse meg saját érdekében

WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI
DANIBERG és WALDNER

butor nagy áruházát
Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 19. szám.

A kisebbségi iskolapolitika kedvezőbb reformjai

A kisebbségi oktatás talán legkisebb sérelme az volt, hogy a más vallású tanulókat kitiltották a felekezeti iskolákból.

Bukaresti forrásból közlik, hogy a közoktatásügyi miniszter az elmúlt szombaton újabb rendeletet adott ki, amely úgy intézkedik, hogy a felekezeti iskolák a más vallású tanulókat is felvehetik.

A kisebbségi iskolák nyilvánossági joga ügyében ugyancsak kedvezőnek mondható fordulat történt. Ugyanis a jövőben csak a közoktatásügyi miniszter vonhatja meg a nyilvánossági jogot egy állandó jellegű iskolatanács határozata alapján. Ez a tanács, határozata előtt tartozik meghallgatni az iskolaigazgató és az iskola fenntartó testület védekezését. A közoktatásügyi miniszter lágyul szíve aligha fog segíteni a Pteancu Urban elszenderült felekezeti iskolákon.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
STRADA PRINTEL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6.

Kiadóhivatalos:
SONNENFELD ADOLF RÉSZVÉTVÁRSÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hónap 50, negyedévre 150, fél évre 300, egész évre 600 Lei. Vidéken: egy hónap 60, negyedévre 180, fél évre 360, egész évre 720 Lei.

R. Nagyvárad, telefon száma 35

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda (Telefon 15-01)

EGYES SZÁM ARA BUCURESTIBEN 4 LEI 50 B.

* **Böszörményi Géza ügyvédi jubileuma.** Megirtuk, hogy a nagyváradi ügyvédi karnak igen érdemes, kiváló és közbecsülésben élő tagja, Böszörményi Géza ügyvéd e hó 12-én tölti be ügyvédi működésének ötvenedik esztendőjét. Az ügyvédi kar Böszörményi Géza ügyvédet ez alkalomból meleg ünneplésben kívánja részesíteni. Október 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Ügyvédi Kamara dísztermében ünnepi közgyűlést tartanak, melynek egyedüli tárgya a jubiláns üdvözlése. Az Ügyvédi Kamara legutóbb tartott választmányi gyűlésére dr. Ardelean Jusztin ügyvéd elnöksége alatt külön bizottságot küldött ki az ünnepély előkészítésére. Ugy tudjuk, hogy az ügyvédi kar tagjai vidékről is tömegesen készülnek bejönni a díszközgyűlésre és az aznap este tartandó bankettre.

* **Bartók Béla,** a világhírű zongoraművész 11-én rendezi hangversenyét a Katolikus Kór nagytermében. E koncert programja magába öleli Bartók Béla csodálatos új kompozícióit és néhány olyan zenészművet, amelyek eljátszására Bartók legutóbbi külföldi körútján, Angliában és Hollandiában bámulatos hatást keltett. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában.

* **Kinevezés a vármegyén.** Dr. Popovici Miklós vármegyei prefektus Tarnovian Leonidász vármegyei közigazgatási gyakornokot a IX. fizetési osztály első fokozatába vármegyei aljegyzővé nevezte ki.

* **A Cion-templomban** Kolnide negyed 7 órakor. Jomkipur reggel fél 8 órakor.

* **Szende Károlyt nem helyezik szabdlábra.** A törvényszék vádтанácsa tegnap tárgyalta Szende Károly selyem-csempészeti ügyében beadott szabdlábra helyezési kérelmet. Szende képviselője, Ion P. Bancila ügyvéd kérte a szabdlábra helyezést, mert Szende Désen, tehát Romániában született és így román állampolgárnak tekinthető. A vádтанács nem fogadta el ezt az indoklást, sem az 50 ezer lei felajánlott kauciót. Szende most a táblához ad be felebbezést és 100 ezer lei kauciót ajánl fel.

Lemondott a magyar külügyminiszter

Budapest, október 6. Hivatalosan jelentik: Daruváry Géza külügyminiszter személyi és politikai okokból lemondott. A lemondást a kormányzó elfogadta. Hír szerint a külügyi tárcát Bethlen miniszterelnök veszi át.

Budapest, október 6. A nemzetgyűlés keddi ülésén több fontos inter-

pellációt várnak. Eckhardt Tibor a magyar-orsz egyezményt teszi szóvá, a szocialisták a szolnoki ítélet miatt interpellálnak. Azt hiszik, hogy ez alkalommal fontos politikai nyilatkozatok hangzanak el és a kormány ismertetni fogja Daruváry lemondásának körülményeit.

* **Vád alá helyezték a gyermekmenhely két ápolónőjét** című cikkünkre annak közlésére kérték fel szerkesztőségünket, hogy a vád alá helyezett két nő nem ápolónő, hanem gyermekével együtt bentartózkodó anya.

* **A Hangya közgyűlése.** Tegnap volt a Népszövetségi Hangya fogyasztási szövetkezet közgyűlése. A közgyűlésen dr. Stokker József elnökolt. A gyűlésen beszámoltak a szövetkezet múlt évi tevékenységéről. A szövetkezet vagyona augusztus hó 31-én 12.444 lei készpénzben, 358 ezer lei áruban, 346 ezer lei követelésekben, 63821 lei berendezésben, 322583 lei ingatlanokban, 15000 lei értékpapírokból. A szövetkezet igen szép eredményt mutatott fel és a tagok száma egyre növekszik.

* **Az aradi tizenhárom szobra.** Most van hetvenöt esztendeje, hogy martirizált halt Aradon az a tizenhárom tábornok, akik a hajdani osztrák császársággal szemben Magyarországot szabadságért harcoltak. Orosz fegyverek segítségével sikerült ezt a forradalmat levernü és négy tábornokot főbe löttek, kilenc pedig a bitófa alá került. Aradon éppen negyven esztendővel ezelőtt állították föl a tizenhárom vértanu emlékszobrárt. Zala György legmonumentálisabb remekművét. Az utóbbi hetekben sokat irnak az aradi lapok, hogy ezt a híres emlékszobrot lebontatják. Most a szobor alkotója, Zala György is annak a kívánságának ad kifejezést, hasson oda a magyar kormány, hogy a szobrot Magyarországra hozhassák és a budapesti múzeumban helyezhessék el.

* **Anatol France haldoklik.** Párisból jelentik: Anatol France állapota igen aggasztó. A nagy költő ereje egyre gyöngül. A katasztrófa bekövetkezéséről tartanak.

„A NASZHAJÓ”
Hatalmas történelmi film
Dorian-film,
Dorian Filmszínház.

* **Az utlevélkérvények bizonyítványait a csendőrség és főszołgabirosg is láttamozza.** A megyei prefektura közli, hogy az összes, a községek által kiadott személyazonossági, illetőségi és erkölcsi bizonyítványokat, amelyek az utlevélkérvényekhez csatolandók, az illetékes csendőrsparancsnokokai és járási főszołgabiroval is láttamoztatni kell.

* **A másodfoku adófelebbezések a törvényszéken.** Az adótörvény értelmében az adófelebbezési bizottság határozatait ellen beadott felebbezéseket a törvényszék tárgyalja. Nagyváradon Dobos Konstantin törvényszéki bíró tanácsa tárgyal a törvényszéki palota II. emelet 96. sz. szobájában. A törvény értelmében a feleket nem idézik meg a tárgyalásra külön idézővel, csak kifüggesztik a tárgyalások sorrendjét tartalmazó kimutatást. A Nagyvárad, hogy olvasóit tájékoztassa, állandóan közölni fogja, kinek az ügye, mikor kerül tárgyalásra.

* **Újságíró véres kettős párbaja.** Győri Illés István, a „Gyilkos” című kolozsvári hetilap szerkesztőjét egy újságcikkéből kifolyólag, melynek hullámát Lugosról indultak ki, két bánáti fiatalember provokálta. Mindkét párbajból — melyek igen hevesek voltak — Győri sértetlenül került ki. Egyik ellenfele a mellén, a másik pedig az arcán sebesült meg.

* **Eljegyzés.** Hajdu György föld-birtokos leányát Mancikát Nagyváradról eljegyezte Gazdy Béla m. kir. honvédel-minister Budapestben. Minden külön értesítés helyett.

* **Orvosi hír.** Dr. Molnár Vilmos belgyógyász hazaérkezett és rendeléseit f. hó 7-én megkezdte.

„A NASZHAJÓ”
Hatalmas történelmi film
Dorian-film,
Dorian Filmszínház.

* **Az újságírók közgyűlése.** Az Erdélyi és Bánáti Kisebbségi Újságírók Országos Egyesülete évi rendes közgyűlését Kolozsváron, október 19-én tartja meg.

* **Meggyilkoltak egy aggastyánt Szalárdon.** Tegnap éjszaka Szalárdon meggyilkolták Nagy Dániel 82 éves gazdálkodót. Az aggastyán lakásába az ablakon keresztül hatoltak be és egyetlen késszurással meggyilkolták. Az ügyészségre érkezett csendőri jelentés nem szél arról, hogy valamit elvitték volna a lakástól. A nyomozás megindult.

* **Falragaszokon kompromittáltak egy város társadalmát.** Kalocsa városát az elmúlt hét végén egy plakát hozta lázas izgalomba. Szombatról vasárnapra virradó éjjel a város főutvonalaín, több ház falára titokban nagy plakátokat ragasztottak ki. A nyomtatott falragaszokon ismeretlen szerző tudtára adja a nagy nyilvánosságnak, hogy a városban milyen liesonok költettek és kíméletlenül sorolja föl névszerint azokat a férfiakat és hölgyeket, akik egymással barátságban állanak. A plakát felekezeti különbség nélkül állította pellengére Kalocsa közéleti férfait, több kereskedőt, ismerlebb városi polgárokat és a korzó szépeit. A csunya plakátokat hamarosan levakarták a házak falairól. Nyomozzák a régalmazó plakát szerzőjét, készítőjét és terjesztőjét.

* **Új női divatüzlet.** Megirtuk, hogy az Uri-utca sarkán Markovits József, az ismert, agilis kereskedő új divatúrt üzletet nyitott. Markovits József hírlünkben ugy szerepel, mint aki 12 évig volt az ifj. Kohn Sámuel-cég üzletvezetője. Markovits József, itt igazítottuk helyre, nem 12 évig, hanem 30 évig vezette Nagyvárad egykor leghatalmasabb divatúru kereskedését.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

Harisnyát vásárolhat
de elismerten jót és
olcsón csakis
Fischer Áruházában
Sas-passage.

Házi harisnyák ... 20 Leitől
Maco harisnyák ... 40 Leitől
I-a fiór harisnyák ... 75 Leitől
I-a selyem fiór harisnyák 99 Leitől

Gérna, fiór és fátýol harisnyákban
nagy választék olcsó árak mellett.

Pastel férfi sockni ... 22 Leitől
Csikos férfi sockni ... 30 Leitől
Jagárd férfi sockni ... 55 Leitől
I-a selyem fiór férfi sockni 58 Leitől
Férfi hosszú harisnya ... 90 Leitől

Nagy választék férfi socknikban a legfinomabb minőségű, valamint gyermekharisnyákban és rövidárúknál olcsó árak mellett

„A NASZHAJÓ”
Hatalmas történelmi film
Dorian-film,
Dorian Filmszínház.

* A megyei agrárbizottság tárgyalásai.
A megyei agrárbizottság ezúton is értesíti az érdekelteket, hogy az október 1-re kitűzött tárgyalást október 22-re, az október 18-ra kitűzött tárgyalást 23-ra halasztották el. A jövőben a bizottság felelősségi ügyekben csak szerdai, csütörtösi és pénteki napokon tárgyal.

* Aki megverte a feleségét, mert nem ivott gyufa-oidatot. Tegnap tárgyalta a törvényszék Szőlőssy-tanácsa Sütő György romanszentmiklósi paraszt ügyét. Sütő felesége az elmúlt évben beteg lett. Persze, arra nem is gondoltak, hogy orvost hívjanak, hanem egy szomszédasszony tanácsára a férje gyufa-oidatot akart itatni az asszonnyal, mert az tisztítja a gyomrot. Az asszony azonban sehogy sem akarta meginni a mérget. Az ura, amikor látta, hogy az asszony „nem hajlik a jóra”, alaposan elverte. A bíróság — tekintettel Sütő alacsony elméleti képességére és mert kibékült a feleségével — felmentette a vád- és következményei alól.

* Schostal és Hörtlein wieni kelengye, fehérmű és Siegl-féle cérnávasznak békénéliségben Markovits József-nél Ciorogariu (Uri) utca, Nyíri-házban, ki 44 év óta a helybeli piacon ismert, a legolcsóbban szerezhetők be.

* Amerikai örökös keresnek. A cseh-szlovák konzulátus még márciusban átírt a városi előjárósághoz, hogy Knobloch Aloiza nevű Nagyváradon lakó nő nagyobb összeget örökölt Amerikában. Az örökös mostoha apja, vagy rokona egy Hahn nevű váradi tüzérkapitány volt. Kemény kapitány tüzetes keresés után sem akadt Knobloch Aloiza nyomára, ezért értesítette a cseh konzult, aki azonban visszatért, hogy tovább keressék, mert itt kell lennie, valószínűleg valahol nevelőiskolák és ők biztosan tudják, hogy 1919-ben még itt lakott. Kérlek, keressék, mert nem tudják nélküle az örökösödési ügyet lebonyolítani. Most Vostinár János főjegyző felkérte az újságokat, hogy közöljék az ügyet, hátha valaki Knobloch Aloiza nyomára tudja vezetni a városi előjáróságot, illetve a cseh konzulátust.

* Vidéki tisztviselőnk és tisztviselőik is élvezik a kedvezményes olcsóbb árakat Rimanóczy-utcan Kertész női divatszövet, posztó és vászonárak Reklámüzletében.

* Budapesten butorozott szobát keresek egyetemi hallgató fiannak. Akinék címe van, kérem, adja be a szerkesztőségbe.

* Filz-kalapokat formál Moskovits Btka.

Darvas harisnyát a legjobbak.

DIAKEGYENRUHÁK
SAPKÁK

* Uri fehérműt és kelengyét a legsebbe kivitelben és legszolidabb árban készíti Lengyel uridivat üzlete.

* Kalapujdonságokban a legolcsóbb Lengyel.

* Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernity legjobbak és legolcsóbbak.

* Bécsi Schmidt-bonbonok Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

* Model-kalapok érkeztek Moskovits Etelkához.

* A Püspök-fürdői vonat közlekedése októberben. Indul Nagyváradról 2 óra 30 perckor, érkezik a Püspök-fürdőbe 3 óra 16 perckor. Indul a Püspök-fürdőből 5 óra 31 perckor. Érkezik Nagyváradra 6 órakor.

* Zsigmond festőművész képtárlata Kornweisz képkeretező szalonjában október hó 10-ig.

TÖZSDE

Zürich, október 6. Nyitás: Berlin 10 0-a 124 fél, Newyork 522 fél, London 2831 fél, Páris 2750, Prága 1560, Budapest 0.0068, Bukarest 277 fél, Bécs 0.0073 háromnegyed.

Bukarest, október 6. Zárlat: Devizák: Páris 10, London 835, Newyork 187, Róma 830, Zürich 3610, Bécs 27, Prága 560.

Valuták: Font 835, frank 1030, svájci 36, lira 850, dinár 255, dollár 188, osztrák 28, magyar 25 fél, Prága 550.

Zürich, október 6. Zárlat: Berlin 10 0-a 124 fél, Amsterdam 202 fél, Newyork 521, háromn., London 2326, Páris 2750, Milanó 2277, Prága 1560, Budapest 0.0068, Belgrád 730, Bukarest 274, Varsó 101 fél, Bécs 0.0073 háromn.

Budapest, október 6. A hétfői értékpapírpiacl zárlat: Angol/Magy. 36, Magy. H. 361, Leszám. 52, Salgó 362, Államv. 430, Keresk. b. 900, Pesti Hazai 2475, Láng 76, Borsod-Misk. 109, Első Bp. gőz 91, Beocsini 620, Borsodi szén 56, Kőszén 2100, Urikányi 585, Globus 27, Olasz. 20, Rima 107, Fegyver 690, Ganz-Danub. 1490, Ganz-Vill. 740, Lipták 12 fél, Izzó 456, Papir 24, Hungária műtr. 70, Karton 82, Klotild 36, Cukor 1600, Östern. 150, Oszlir. H. 144, Csáky 11, Georgia 248, Phöbus 37, Villányi 58, Schlick 40 fél, Lignum 34, Ofa 395, Szlavónia 60, Nasici 1500 Trószit 142.

NYILTTÉR

Nyilatkozat

A fizetésképtelenné lett Lőblé H. cég hitelzői között a „Nagyvárad”-ban megjelent közlés szerint intézetünk 200.000 lelei szerepeltetvén, közöljük, hogy a szóbanforgó tartozás egyik helybeli gráfó bank után már korábban kiegyenlített és így a Lőblé H. cégnél intézetünk érdekelve nincs.

Polgári Takarékpénztár r.-t.
Oradea-Mare.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseinknek és jóbarátainknak, kik felejtethetetlen drága gyermekünk elvesztése fölötti fájdalomukat részvételükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

1924 október 6.

Előlr Albert és felesége.

A HOLLÓ

Irta: Bónyi Adorján

3

Átköltöztek a másik városba. Együtt néztek ki az asszonyával lakást, együtt rendezkedtek be, Sándor dehogy is hagyta volna magára a régi városban a feleségét, akit oly féltékenyen szeretett, mint az életét.

Aztán elment a gyárba jelentkezni, új állását elfoglalni. Bevezették a tulajdonoshoz. Sándor mélyen meghajolt, kezét fogta és leült szemben a gyárossal.

Ránézett. És megborzosongott.

Egy szögletes vállú, ösztövére ember ült vele szemben, akinek szénfekete haja volt, pergamen kis arca, apró, sárgásan csillámló szemei és sima arca fölött merészen és vadul uralkodó hatalmas és vékony, hajlott orra.

A gyáros beszélt, de Sándor csak félfüllel figyelt rá. Borzongott, szakadatlanul borzongott és lázasan kutozott emlékei közt valami után. Végre ráeszmélt.

A holló! Ez az ember kétségbeesetten emlékezteti őt egy hollóra.

A félelem lassan nyújtogatni kezdte lelkében póklábat, hogy szép csendesen beszöjjon vele mindent.

VI.

Amikor ez után a látogatás után hazament, ijedt arccal fogadta a cseléd. A nagyságos asszony beteg, rosszul van. Sándor felőrülten vágatott a beteg ágyától doktor után.

Az asszonynak valami ragályos betegsége volt, veszedelmes nyavalya gyermeknél is, felnőttnél szokatlan és még veszedelmesebb. Az uton szerezte be — vélte az orvos, de Sándor másra gondolt. S halál-sápadt volt a borzalomtól.

A holló ez... a holló... aki újra megjelent életében.

A megértálás utjait kereste, a menekülést s ezért mindent latba vetett. A szerződés három évre ide köti, efelett tehát gondolkodni sem lehet. Ezért hát mást gondolt.

Levelet írt a gyárosnak. Ebben a levélben arra kérte, hogy ne kelljen egymással találkozniok. Meg nem magyarázhatja azt, hogy miért, de fontos oka van rá. Közölje parancsait, rendelkezéseit vele telefonon vagy írásban, vagy izenet útján s hiszen telefonon mindent el lehet intézni, de ne kívánja azt tőle, hogy személyesen találkozzanak és tárgyaljanak egymással. Ezért olyan dolgozószobát kér a gyárban, amely a főnök szobájától legtávolabbra van, hogy ilykép a találkozás lehetősége is ki legyen zárva.

A gyáros megkapta a levelet, elnevette magát s vállat vont. Végre is, legtöbb zseniális embernek, legtöbb ügyes embernek van valami bolondériája. Ennek ez. Válaszolt: rendben van, nem kell találkozniok. Sándor felsóhajtott. Megnyugodott. Azóta mindig a melléplépcsőn járt fel a gyárba. Ha csak lehetett, el nem hagyta szobáját. Naponta többször tárgyalt telefonon a gyárossal. De hetek teltek s nem találkoztak.

VII.

Ismét minden pompás mederben folyt. Sándor roppant erőfeszítéssel dolgozott. Egy igen zseniális találmányon törte a fejét, amely ha sikerül, nagy nevet és rengeteg pénzt jelent. Egész titokban dolgozott. Végre: sikerült, készen volt. Elküldötte a terveket a szabadalmi hivatalnak.

Már két hete jártak oda a tervek. Harmadik hét elején, amint Sándor a gyárba ment, a kapuban találkozott a gyárossal, aki valami földalatti vezetéket vizsgált a kiskapu tájékán. Sándor szeretett volna megfordulni, elkerülte őt, de már lehetetlen volt. Köszöntek egymásnak s a gyáros sárga kis szemével ránézett és elmosolyodott.

(Folyt. köv.)

MOZI

— A bagdadi odallszk. Az Atlantic és Apolló-mozgóx kedden és szerdán az Ezeregy-éjszaka mesekincsgyűjteményének egy gyönyörűen, érdekesítően feldolgozott meséjét vetíti vászonra. A kelet minden kápráztató pompája eleveitl meg szemeink előtt, a leg-ragyogóbb tollu meseirő fantáziájára méltó rendezés, meseszövési sikerre a páratlanul álló szép filmet. A főszerepekben Betty Blythe és Herbert Langley ragyogtatják kiváló művészetüket.

— Dorian filmszínházban ma, kedden „A nászhajó” című kiváló Dorian-film kerül bemutatásra. „A nászhajó” az angol történelem egyik legnagyobb történelmi epizódját öleli fel és hozza vászonra. A film főszerepét a bájos Botty Compson és Theodor Kosloff alakítják. Az előadások 5, 7, és 9 órákor kezdődnek.

Selyem és vászon fehérműk varrását

himzését, ajour túll himzést, monogramokat első kivitelben vállalom.

Cím: Péter-utca 1-b.

Előírási és
csinos kivit-
ben, jó minő-
ségű

DIÁK EGYENRUHÁK WOLLÁRNÁL

Oradea-Mare, Strada Cogălniceanu
Várady Zsigmond-utca 11. sz. alatt

SZÖNYEGEK, BÚTOROK RÉGISÉGEK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

DIÁKEGYENRUHÁK

legszebben és legolcsóbban készülnek

ERDŐSI BERTALANNAL

Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 4. sz.

Két—három szobás modern lakást keresek

magas lelépést és közvetítési díjat fizetek. Cím Stefan cel Mare (Tisza Kálmán)-tér 15 földszint kapu alatt balra. — Értekezni délután 2—5-ig.

URHÖLGYEK!

Aki szépen szeret ruházkodni, bizalommal keresse fel

Fülöp Dániel

angol francia női divat szalonját, Str. Vlahuta (Szent János-utca) 12 szám. Szolid árak, pontos kiszolgálás. Tanulóleányok felvételnek.

Sár- és hócipők

szakszerű javítását

elvállalom és hozza már most el, hogy télen jó gummi cipője legyen.

„TURUL” cipőraktár

Piața Regina Maria (volt Bémer-tér).

Értesítés.

Értesitem mélyen tisztelt vevőkön-
séget, hogy **fonálüzletemet kötő és szövőüzemmel** kibővítettem. —
Készítek legmodernebb kivitelben kötött ruhákat, kosztümöket, szvettéket, divatmellényeket stb. A megrendelt árut egy Bécsből hozott híres kötőmester készíti.

ROSENBERG fonálruház Sas-passage.

Iskolaszerek,

Füzetek, körzők, rajztáblák stb. nagy választékban, kicsinyben és nagyban kapható

Mégay és László cégnél

Oradea-Mare, Str. Avram I. Kossuth-u. 2
Telefon 623

Eladó 42 hold föld szép tanyával, iszállóval átvethető 560.000. — Házak 68: ezertől 3 millióig. — Szőlők 30 ezertől 1 millió leig. — Értekezni: **TOMÁNNÁL**, Nílgesztelep. 3—6-ig Sf. Ladislau (Körös-utca) 21.

Ruhákat legolcsóbban fest, tisztít; gallérokat és kézelőket legszebben **mos és vasal**
SZABÓ LÁSZLÓ Sf. Ladislau (Körös-utca) 1. szám. Fiók: Bazárépület.

Győződjön meg az alant felsorolt árak olcsó áraitól:

1 matring fénypamut, feh.	2 Lei
1 D. M. C. feh.	4 "
1 spulni cerna, kutyafejű, 400 J.	8 "
1 " Clark, 300 J.	11 "
1 " Coals, 1000 J.	32 "
1 " alsósál, 1000 J.	16 "
1 pár gyermekkeztű	5 "
1 pár patent gyermekharisnya l.	15 "
1 pár női selyemharisnya	130 "
1 drb gyermeksapka, téli	37 "
1 drb Szent-György-zsappan valódi	9 "

Továbbá harisnyák, zsebkendők, kötött-, szövött- és rövidárú igen előnyös árakban.

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Ciorogariu 1a. sz. (Uri-utca)

Magas árban vezzek

brillians, arany, ezüstékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szápadlást, arany és más hámis fogakat,

Freund Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-zálog épület.

Ék szer olcsó áron kapható.

Villamos berendezéseket

javításokat, lámpa tisztítást, galvanizálást
**jutányos ár-
ban készíti:**

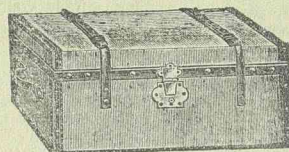
(volt Grünfeld és fia cég)

Gen. Mosoiu (Kert)-u. 4. Ipartestület mellett

GYERMEK KOCSIK

Szöke Miklós

gyermekkosci üzemében, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz.
a legszebbek és legolcsóbbak.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be

elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszáink és iskola-táskáink eredeti gyári árban való elárusítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyisint vállalom javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsay-utca) 18. szám.

DER VAMPIR

Garantált valódi
**svájci selyem
gaze, malmok**
számára

**ALBERT
WYDLER**
ZÜRICH

Prima XX., XXI. és grizgaze az összes számokban.
Vezérképviselő és főlerakat Románia számára

Frati Vögeli & Müller BUCUREȘTI
Str. Páris 20.

Lerakat Arad, Temesvár és Bánát részére:

Schillinger Endre, Arad. Str. Iosif Vulcan 12.

A legkisebb hirdetés ár 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betűs 8 lei

Levelezés

Aróapeltára használjon Agri-órát. Kapható drogárkban és illatszertárakban. Főleakat: Diana gyógyszerár Oradea-Mare. Kiváncra szépségápolásról hasznos prospektust ingyen és bérmentve küld.

HÁZASSÁG

Melyik idősebb, előkelő, esetleg özvegy úriember volna hajlandó szegény, árva urleányt feleségül venni, kinek nem pénz, hanem jó és nemesszívű feleség és anya kell. Leveleket „Ismeretség hiányán” jelgére kiadókba kérek. Csak komoly és teljes című levelekre válaszolok. 126

OKTATÁS

Francia orákat ad díszítványt írók Str. Kálvária-u. 21. 926

Német-magyar gyorsírás és német nyelvórákat ad Edelmán Hédi, Str. Rimánóczy-utca 12. 961

Latin nyelvből rendes vagy magán tanuló állandó előkészítést eladókra v. vizsgára azonnal vállalja sok évi gyakorlattal bíró szakitanár. Cím a kiadókban. 988

Keresek magyar tanítónőt, ki nemtől is beszél, 10-12 éves leánykákhoz a délutáni órákra. Róna, Str. Alexandri (Teleki-u.) 9. 125H

LAKÁS

Központonban különbejárt parkettes butorozott szoba fürdőszobával, kilencszáz leírattal kiadó. Átadó lakásokat tudunk. Iroda Ep. Pavel-utca 5. 128

Szoba, konyha, speiz újonnan épült, azonnal kiadó és egy vaskapu eladó kerítéssel. Strada Maghiara (Magyar-utca) 7. 123H

Kétszobás butorozott szobát keresek a központonban. Cím a kiadókban. 114

Német házaspár butorozott szobát keres konyha használatra. Str. Vlahuța (Szent János-u.) 6. Körös oldal. György Armano. 133H

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály) utca 10

Virágkölöző

felvétetik azonnali beépítésre, esetleg teljes ellátással Déri Árpád magterkeskedésében, Cluj, Strada Regina Maria No. 22.

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VASZON ÉS SZÖVET RUHAK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORA DE-A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

ELLÁTÁS

Teljes ellátást kapnak ur-nő. Cím kiadókban. 63

ALKALMAZÁS

Telefonos kl-asszonyt, fiatal munkást keres SONNENFELD ADOLF RT. Str. Printul Carol 6. Csak írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe.

Raktár kezeléshez jó írásmunkásleány felvétetik. — Stern, Strada Vlahuța 120

Varrónő házakhoz ajánlikozik. Cím a kiadókban. 1:8

Bármiféle irodai munkát: könyvelést vagy levelezést román nyelven is szívesen vállalkozik d. e. 8-1-ig. Cím a kiadókban. 989

Perfect szobaleányt keresek október 15-re. Sonnenfeld Andorné, Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. 75

Házvezetőnőnek ajánlikozik a háztartás minden ágában jártas középkorú keresztény ur-nő. Cím Str. General Berthelet (Sal Ferenc-u.) 19. 66

Fűszeres tanuló felvétetik Zsigai Miklós-utca 50. 104H

Szobátkezelő vincellér megbízható, önálló szakember azonnali beépítésre állást nyelhet, Strada Vlahuța (Szent János-utca) 56. 113

Tiszteletes minden leány felvétetik. Cím: Fenyvesné, Str. Ladislau (Körös-utca) 67. 131

Házvezető, ki perfect főzést vállal, Erdélyben magnás családdal felvétetik Dr Géher, Gerliczy palota. 124H

Szobaleány és egy kisegítő leány harmadiknak azonnatra is felvétetik. Str. Rimánóczy-utca 11. szám, emelet. 122H

Mosó és vasalónő, ki fenyveshez és keményítéshez ért, magnás házhoz Erdélybe kerestetik. Dr Géher, Gerliczy-palota. 121H

Intelligens leány házi kisasszonynak menne, — ki minden kézimunkát vállal. Esetleg újként. Cím a kiadókban. 119

Iparráallat könyvelésben jártas hivatalnokot keres, német levelezés előnyben. Bozsák, Str. Gojdu (Beóthy Odón-u.) 57.

Futárokat azonnal felvesz a „Mercur” vizumozó iroda, Gen. Mosoiu No 7.

Ősz, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi fehérneműk 250—600 leig izlésesen készülnek a leg-egyszerűbből a legdivatosabbig. Nilgésztelep 100/62 Schwartz-ház. 340

Kolozsvári-u. 46. Értésítés. Kolozsvári-u. 46.

Van szerencsém értesíteni t. megrendelőmet, hogy műhelyünket ismét megnyitottuk és azt

angol női szabósággal bővítve állunk t. megrendelőink rendelkezésére.

Teljes tisztelettel **Rosenfeld és Vadász**
angol uri és női szabók Calea Victoriei 46. sz. a.

Kitűnő minőségű

Francia cserép . 2.800 lei
Szalag cserép . 2.500 lei

Kapható

Siar léglagyárban (Kolozsvári országot) és
Vulcan léglagyárban (Püspökii országot)

Központi iroda:

INDUSTRIA BANK (Sas-palota I. em.)

KERESTETIK: Bihar, Szilágy, Szatmár megyében belterjes gazdálkodáshoz megfelelő 150—250 holdas birtok bérletre.

ELADÓ: Temető-utca elején jó ház átadó három szobás lakással 300.000; hat kat. hold kitűnő termő szőlő épületekkel, pincével 400.000; két négy szobás magánház, azonnal átadó lakásokkal; egy modern magánház átadó négyszobás lakással, két szobás magánház mindenképp melléképítményekkel, átadó lakással 200.000; Széles-utca-án igen jó ház több lakással, üzleti helyiséggel, átadó lakással, kerttel, igen kedvező fizetési feltétellel 400.000; ezenkívül több ingatlan.

CSAPÓ, Str. Akadémia-u. 6.3—6-ig

Matula-féle üzlet megnyílt

lakk és festékekből óriási raktár.

Vas és konyhafelszerelések, valamint

selejtecs árak olcsón kiárusítatnak.

Fő-utca 2. (Huzella mellett)

Adás-Vétel

Eladó prémmel díszített téli kabát, (14 év. leány) cipők, jó állapotba, stb. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 19.

Eladó ház Sft. Ladislau (Körös-utca-án azonnal elfoglalható 3 szoba fürdő szobás szép lakással, nagy kerttel és iszlóval. Külön épületben álvethető fűszertület. Fizetési feltételek előnyösek. — Értekezhetni Kortárs Lászlónál Szaniszló-utca 22. 54

Városi bunda, szilkskín gallérral, teljesen jókaban eladó. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 962H

Szepirodalom könyveket veszünk magas áron, Hege-dus Hírlapiroda. 127H

Jókaban lévő téli felöltők, továbbá leánygyermek ruhák és cipők eladók. Str. Bratianu 4. 112H

Eladó filé csipkék, betétek, motívok, gypűfűle motívok, kézmunka stb. ritkítők, arany és fehér fűtők, diványpárnák, zsebkendők, abrosz 12 szalvétával, egy vég finom rum-burgi vaszon, kelim abrosz, nappali abrosz, egy 12 személyes porcellán, egy 6 és 12 személyes ezüst evőeszköz. Gobeleink, szőnyegek, átló lámpa-erény. — Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra - SZÁSZ. 977H

Butellás ivergek eladók. — Cím a kiadókban. 62

Selyem horgolt ridiküllök, fehér nectertitők kaphatók. Szász, Ferdinand király (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 975

Eladó olcsón barok tükrös-szekrény (trumeau) márványlappal és egy ismétlő falóra. Bul. Reg. Ferdinand 12. III. em. 22. 132H

Eladó szabó üzlet 24 óra alatt. Olcsón. Cím a kiadók-hivatalban. 135

Eladó ebédő, háló, nappali komplett szoba, ágyak szekrény, fekete faragott konzul tükrök és kis asztal, szoba mozi teljesen jó, hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 976

Különfélék

80.000. — Nyolcvanezer Lei betáblázásra kisebb tételekben is azonnal felvehető. — Ingatlanokat, üzleti helyiségeket közvetítünk. Iroda: Ep. Pavel-utca 5. 129

Pénzestársat keresek nagy jövőjű gyárvállalathoz 2-300.000 rel. Megkereséseket „Konzerv” jelgére a kiadók-hivatalba. 115

Ülővel, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legoicsóbban Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este 8-ig. 54

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Szechenyi-tér) 24. Értésítés délután.

Filiss és gouvre munkák nagyon olcsó árban készítnék Strada Alexandri (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny.

Kitűnő eredeti Nagy Gábor-féle

Delavare ó-bor

literenként ismét kapható kizárólag

Polonkay József fűszerüzletében Str. Vlahuța (Szent János-utca) 28. sz.

ÓRÁK

szakszerű javítást a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

végzi, Str. Alexandri (Teleki-u.) 9. Jutányos árak. Praxiz munka

Központonban kitűnő ház comp ett lakással, üzlettel, iszlóval, kerttel sürgősen eladó. A város minden részén kisebb nagyobb be-költözhető lakások házakat tudok 100.000 leittől 1 millióig. — Butorozott szobák kiadók Bármilyen megbi-zást elfogad, megelégedésre közvetít

őzv. Zilahy Gyulánál ált. kereskedelmi irodája, Alapi-u. 1. Otthon 1—4-ig.

Sürgősen eladó

egy nagyon szép mahagóni szalon és egy alig használt szépfáló szoba berendezés. Str. Take Jonsescu (volt Körös-utca) 32. szám

Tonknál

Pianinó

tanulónak, fekete, 15 ezer leiért eladó. Cím:

Sternbergnél, Kishidő. Telefon 13-45

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérem árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45 % fuvarkedvezmény

Harántgyaluk (Shaping)

Furógépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerék marások 1000X400 mm-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágyak

Mindenfajta vas- és fémöntés.

Kérem árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45 % fuvarkedvezmény

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.